

5

พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ...ปิดกั้นเสรีโลกออนไลน์?

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นคือสิทธิขั้นพื้นฐานของการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่ได้รับการประกันจากรัฐธรรมนูญทุกฉบับ แต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 คือความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่รุกคืบสู่แวดวงผู้ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตหลายล้านคนในประเทศไทย มีแนวโน้มว่ากฎหมายฉบับนี้อาจก้าวเข้ามาควบคุมเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของคนไทยที่ท่องโลกออนไลน์อยู่

จากยกร่างถึงการคลอด พ.ร.บ. อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

ความพยายามในการออกกฎหมายฉบับนี้เริ่มขึ้นตั้งแต่ 15 ธันวาคม 2541 เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (กทสช.) ดำเนินโครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามข้อเสนอของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระบวนการยกร่างกฎหมายไอทีจำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ กฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ กฎหมายเกี่ยวกับการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และกฎหมายลำดับรองรัฐธรรมนูญ มาตรา 78 ว่าด้วยการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน¹

ในส่วนกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer Crime Law) กำหนดลักษณะของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ไว้ดังนี้²

1. อาชญากรรมที่มีเป้าหมายโดยตรงอยู่ที่คอมพิวเตอร์ ตัวเครื่อง โปรแกรม และข้อมูลภายในเครื่อง

2. อาชญากรรมที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด
3. อาชญากรรมที่คอมพิวเตอร์มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น การฟอกเงิน การลักลอบโอนเงิน การเผยแพร่ภาพลามก
4. อาชญากรรมอันมีผลมาจากการใช้คอมพิวเตอร์อย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับทั่วไป เช่น การลอกเลียนหรือการปลอมแปลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การละเมิดลิขสิทธิ์ การปลอมแปลงอุปกรณ์
5. การบีบบังคับหรือขู่เข็ญทางคอมพิวเตอร์ เช่น การขู่เข็ญหรือบุกรุกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของเหยื่อ การใช้ข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นหลักฐาน
6. การก่ออาชญากรรมหรือรบกวนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติในปี 2543 และเข้าสู่ขั้นตอนของการยกร่างตั้งแต่นั้นมา แต่ยังมีต้นจะได้นำเสนอต่อรัฐสภา ก็เกิดการรัฐประหารขึ้นในวันที่ 19 กันยายน 2549 เมื่อรัฐบาลชุดใหม่ภายใต้การนำของ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เข้ามาบริหารประเทศ นี่จึงเป็นร่างกฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฉบับแรกที่ถูกนำเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ในช่วงปลายปี 2549³ ผ่านความเห็นชอบจาก สนช. เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2550 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ 18 มิถุนายน 2550⁴

การสนับสนุนและคัดค้านจากองค์กรภาคประชาสังคม

องค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานด้านสิทธิและเสรีภาพของสื่อคือ คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.) และเครือข่ายเสรีภาพต่อต้านการเซ็นเซอร์ประเทศไทย (FACT) เขียนจดหมายเปิดผนึกถึงพลเมืองไทย ว่าด้วยการบังคับใช้ พ.ร.บ. ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยประกาศจุดยืนอย่างชัดเจนว่า "เห็นความสำคัญของการศึกษาที่จะช่วยป้องกันการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณชน แต่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการควบคุมสิทธิเสรีภาพในการสื่อสารของพลเมือง" พร้อมกับตั้งข้อสังเกต 2 ประการ⁵

- (1) การให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างมากในการตรวจสอบข้อมูล ทั้งยังกำหนดว่าผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider - ISP) จะต้องเก็บข้อมูลย้อนหลัง 90 วัน ไว้ให้เจ้าหน้าที่รัฐตรวจสอบ โดยเจ้าของข้อมูลไม่จำเป็นต้องรับรู้การถูกตรวจสอบนั้น ซึ่งเปรียบได้กับการถูกค้นบ้านโดยไม่ต้องมีหมายศาลและไม่ต้องแจ้งเจ้าของบ้าน และถือเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ลึกรอนสิทธิส่วนบุคคลในการสื่อสาร

- (2) การที่รัฐบาลเลือกออกกฎหมายเฉพาะส่วนที่เป็นการปราบปราม ซึ่งกระทบและลึกรอนสิทธิประชาชนโดยไม่คิดจะยกร่างกฎหมายที่ว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งๆ ที่กฎหมาย 2 ด้านนี้ ต่างก็รวมอยู่ในชุดกฎหมายไอทีจำนวน 6 ฉบับ ตามที่ กทสช. กำหนดไว้ในโครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ และควรจะบังคับใช้ร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เพียงหนึ่งเดือนหลังจากการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ เว็บไซต์ของกระทรวงไอซีทีก็ถูกแฮกเกอร์มือคิลองของหน้าหลักของเว็บไซต์โค่นเปลี่ยนพื้นหลังเป็นสีดำ มีภาพของอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โบกมือทักทายอยู่ตรงกลาง ถัดลงมาเป็นภาพของ พล.อ. สนธิ บุญยรัตกลิน ประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) และถ้อยคำไม่สุภาพที่แสดงถึงการขับไล่ คมช.

สิทธิชัย โภไคยอุดม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในขณะนั้นถือว่า การกระทำดังกล่าวเหมือนเป็นการทำทนายกฎหมาย พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่เริ่มมีผลบังคับใช้ จึงสั่งการให้ผู้เกี่ยวข้องติดตามข้อมูลผู้กระทำความผิดและจะดำเนินการลงโทษตาม พ.ร.บ. นี้ ซึ่งจัดอยู่ในส่วนของการละเมิดด้านความมั่นคงของรัฐ⁶

ในเบื้องต้นมีการแจ้งความร้องทุกข์ พร้อมทั้งมอบหลักฐานและข้อมูลเอกสารทั้งหมดแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้ติดตามแฮกเกอร์รายนั้นมาดำเนินคดี⁷ แล้วเรื่องก็เงียบไปจากหน้าหนังสือพิมพ์โดยไม่ปรากฏข่าวการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด

ลงดาบแรกด้วย "มาตรา 14"

แม้เนื้อหาในหมวด 1 เรื่องความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะให้น้ำหนักค่อนข้างมากกับเรื่องของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ตามลักษณะการกระทำที่กำหนดไว้ตั้งแต่แรก เช่น เจาะระบบคอมพิวเตอร์ (มาตรา 5) ลักลอบบันทึกการครหัสผ่านเข้าระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น (มาตรา 6) ขโมยไฟล์ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา 7) ลักลอบบันทึกข้อมูลที่สื่อสารถึงกันด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา 8) สร้างไวรัสคอมพิวเตอร์หรือหนอน (มาตรา 9 และ 10) ส่งอีเมลขยะหรือสแปมเมลที่มีการปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลหรือ IP Address (มาตรา 11) เป็นต้น (ดูรายละเอียดในตารางหน้า 60) แต่รายละเอียดของมาตรา 14 ก็ก้าวล่วงเข้ามาควบคุมเนื้อหาของเว็บไซต์และการแสดงความคิดเห็น ซึ่งหมิ่นเหม่ต่อการละเมิดเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน ทำให้หลายฝ่าย

กังวลว่า พ.ร.บ. ฉบับนี้อาจถูกใช้เพื่อปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต มากกว่าจะจัดการกับพวกแฮกเกอร์หรือมิจฉาชีพในโลกออนไลน์อย่างเอาจริงเอาจัง

สิ่งที่วิตกกังวลเข้าใกล้ความจริงมากขึ้น เมื่อสื่อต่างประเทศอย่าง "ไฟแนนเชียล ไทมส์" ฉบับสุดสัปดาห์วันที่ 1-2 กันยายน 2550 รายงานข่าวโดยอ้างถึงคำให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าวระดับสูงว่า มีการใช้ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จับกุมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 2 คน แต่นายสิทธิชัย โภไคยอุดม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีฯ ในขณะนั้น ให้สัมภาษณ์สื่อเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2550 ว่าไม่ทราบเรื่อง และหากมีผู้ถูกจับกุมด้วยกฎหมายฉบับนี้ ก็จะไม่ได้รับการแจ้ง⁹

"ประชาไท" สื่อไทยรายเดียวที่ติดตามประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง รายงานว่าได้รับข้อมูลจาก สมบัติ บุญงามอนงค์ ที่อยู่ในเรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ ในช่วงเวลานั้น เพราะไม่ยอมประกันตัวในกรณีที่ พล.อ.สพรั่ง กัลยาณมิตร และ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ฟ้องหมิ่นประมาทเนื่องจากทำซุ่มเกมปาเป้าล้อเลียน คมช. และพวกที่สนามหลวง ด้วยเชื่อว่ามี ความชอบธรรมที่จะทำกิจกรรมดังกล่าว

สมบัติเล่าว่า ได้พบและพูดคุยกับผู้ต้องหาที่ตำรวจเชื่อว่าเป็นบุคคลที่ใช้นามแฝงว่า "พระยาพิชัย" ซึ่งอยู่ในอาการหวาดกลัวอย่างเห็นได้ชัด ทั้งยังไม่ได้พบญาติ และไม่มีการแต่งตั้งทนายแต่อย่างใด

"เขากลัวมากและมีปัญหาเรื่องการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานทั้งหมด กฎหมายคอมพิวเตอร์อะไรเขาก็ไม่รู้เรื่องเลย" สมบัติกล่าวผ่านห้องเยี่ยมในเรือนจำ พร้อมทั้งรับหน้าที่เป็นคนกลางในการนำชื่อ-นามสกุล ของชายคนนั้น และที่อยู่ของคนที่เขาต้องการติดต่อมาให้ ทีมงานประชาไทจึงสามารถติดต่อญาติของเขาและในที่สุดเขาก็ได้รับการประกันตัวเมื่อ 6 กันยายน 2550

ผู้ต้องหาที่ตำรวจเชื่อว่าเป็น "พระยาพิชัย" คือ ชายไทยอายุ 37 ปี ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์ "หรือบพากันดา" ขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจบุกจับในที่พัก ด้วยความผิดมาตรา 14 (1) และ (2) พร้อมทั้งยึดคอมพิวเตอร์พีซีและโน้ตบุ๊กไปทั้งหมดในช่วงบ่ายของวันที่ 24 สิงหาคม 2550

รายงานข่าวว่า "พระยาพิชัย" ไม่ต้องการให้มีข่าวการจับกุมเนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจกำชับมาว่า อย่าให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนในเรื่องนี้ ซึ่งสอดคล้องกับคำบอกเล่าของสมบัติที่ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เกลี้ยกล่อมให้ผู้ต้องหาปรับสารภาพและไม่ให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชน โดยรับปากว่าจะลงโทษให้น้อยที่สุดเพียง 4 เดือน

ต่อมาวันที่ 7 กันยายน 2550 จอน อึ้งภากรณ์ อดีตรัฐมนตรีและผู้จัดการเว็บไซต์ประชาไท ได้รับการร้องเรียนจากบุคคลหนึ่งว่าญาติถูกจับกุมด้วย พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกัน และขณะนี้ถูกคุมขังอยู่ที่ทัณฑสถานหญิงหญิงไทยอายุ 37 ปี คือผู้ต้องหาที่ตำรวจเชื่อว่าเป็นเจ้าของนามแฝง "ท่อนจัน" และเป็นเจ้าของเว็บไซต์โลกิโยดิน ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจประมาณ 20 นาย บุกจับถึงห้องนอน ด้วยความผิดมาตรา 14 (1) และ (2) พร้อมทั้งยึดโน้ตบุ๊กและโมเด็มในช่วงเช้าของวันเดียวกับที่มีการบุกจับ "พระยาพิชัย" เธอถูกคุมขังอยู่ที่กองปราบฯ 6 วันแล้วย้ายมาอยู่ที่ทัณฑสถานหญิง¹⁰ ก่อนจะได้รับการประกันตัวออกไปในวันที่ 17 กันยายน 2550¹⁰

ทั้งพระยาพิชัยและท่อนจันเดินทางไปรายงานตัวที่ศาลอาญาเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2550 แม้ัยการจะไม่ได้ส่งฟ้อง เนื่องจากทางเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ส่งสำนวนมา แต่คดีก็ยังมีอายุความอีก 10 ปี เพราะฉะนั้นสิ่งที่ทั้งคู่กระทำลงไปและถูกเรียกว่าเป็นการกระทำความผิด จึงอาจจะถูกหยิบขึ้นมาฟ้องร้องเมื่อใดก็ได้ภายในระยะเวลา 10 ปีนับจากนี้¹¹

เสรีภาพการสื่อสารมีใช้อาชญากรรม

น่าสังเกตว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนหลังจากกฎหมายมีผลบังคับใช้ ทำให้รู้สึกได้ว่า พ.ร.บ. ฉบับนี้ได้กลายเป็นเครื่องมือสำหรับเล่นงานผู้ที่เสนอข้อมูลแสดงความคิดเห็น หรือวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นที่ "ล่อแหลม" มากกว่าจะพุ่งเป้าไล่ล่าแฮกเกอร์ อาชญากรโลกไซเบอร์ หรือเจ้าของเว็บไซต์ลามกอนาจารมารับโทษตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในตอนแรก

ต่อสถานการณ์ข้างต้น องค์กรภาคประชาสังคม คือ คปส. และ FACT ออกมาเคลื่อนไหวอีกครั้ง เนื่องจากความไม่ชัดเจนในการบังคับใช้ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยเข้ายื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2550 ครบรอบ 1 ปีของการรัฐประหาร พร้อมขอเรียกร้อง 3 ประการ

- (1) ขอให้รัฐบาลและกระทรวงไอซีทีชี้แจงต่อสาธารณชนกรณีการจับกุมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและเปิดเผยข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

- (2) ขอให้รัฐบาลมีหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกจับกุมว่า ต้องได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรม
- (3) ขอให้รัฐบาลยุติการดำเนินคดีผู้ใช้เสรีภาพในการรับส่งข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่เนื้อหาทางสื่อออนไลน์ จนกว่าจะมีการปรับแก้มาตรา 14 ที่ต้องแยกเรื่องเสรีภาพในการสื่อสารออกจากอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

คปส. และ FACT ย้ำชัดว่า การสื่อสารและการแสดงออกซึ่งความคิดและข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์เป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของพลเมือง รัฐบาลต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างเสรีภาพในการสื่อสารและอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ไม่เช่นนั้นการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวจะคุกคามสิทธิเสรีภาพของผู้ใช้สื่อออนไลน์ในประเทศไทยอย่างรุนแรง¹²

สุภิญญา กลางณรงค์ เลขาธิการ คปส. ให้สัมภาษณ์ต่อ "คณะทำงานสุขภาพคนไทย"¹³ ว่า คำตอบจากกระทรวงไอซีทีมีเพียง ได้ดำเนินการตามกฎหมายฉบับนี้และกระบวนการยุติธรรมทุกประการ และย้ำถึงความคลุมเครือของมาตรา 14 ว่า *เปิดโอกาสให้รัฐใช้อำนาจในการจับกุมใครก็ได้ที่ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในลักษณะที่ขัดต่อความมั่นคงหรือศีลธรรมอันดี ซึ่งกินความกว้างมากและไม่มีการให้นิยามที่ชัดเจน จริง ๆ กฎหมายอาญาของไทยก็ควบคุมไว้หมดแล้ว ทั้งเรื่องหมิ่นประมาท หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ หรือไปเปลือยอนาจาร เพียงแต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ช่วยระบุให้ชัดเจนขึ้นว่าเป็นสื่อคอมพิวเตอร์ เหมือนจงใจคุมกิจกรรมทางคอมพิวเตอร์และในสื่อออนไลน์มากขึ้น โดยที่อ้างว่าจะปราบอาชญากรรม แต่เราก็ยังไม่เห็นการจับกุมอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ เช่น พวกแฮกเกอร์ ปลอ่ยไวรัส หรือก่อการร้ายสักราย*

สุภิญญายังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกมีความพยายามที่จะดูแลการใช้งานอินเทอร์เน็ตกันอย่างเข้มข้นขึ้น โดยเน้นไปที่อาชญากรรมคอมพิวเตอร์และจะไม่เข้ามาควบคุมเนื้อหาของสื่อออนไลน์ ยกเว้นเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวกับการทำอนาจารเด็ก ซึ่งเป็นข้อห้ามที่ทุกประเทศยอมรับ เพราะมาตรฐานสากลถือว่าเป็นเรื่องของเสรีภาพทางความคิด ซึ่งแตกต่างจากการบังคับใช้ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ของบ้านเรา

คั้งนั้นการใช้ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาคุมเนื้อหาในการพูดคุยหรือโพสต์ความเห็นผ่านทางเว็บไซต์ ก็แสดงว่า รัฐมองว่ามันเป็นการกระทำที่เข้าข่ายอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ทั้งที่ทั่วโลกไม่ได้มองว่าเป็นอาชญากรรม

จิรนุช เปรมชัยพร ผู้จัดการเว็บไซต์ประชาไท ซึ่งเป็นอีกคนที่สนใจและติดตามประเด็นนี้มาโดยตลอด ให้ความเห็นต่อ "คณะทำงานสุขภาพคนไทย" ว่าไม่ควรมีข้อความมาตรา 14 อยู่ใน พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ เพราะเป็นเรื่องที่กำหนดไว้แล้วในกฎหมายฉบับอื่น เช่น ถ้าเป็นการกระทำความผิดในลักษณะหมิ่นประมาทผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต ก็ควรจะใช้กฎหมายหมิ่นประมาท โดยใช้ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องมือช่วยในกระบวนการสืบค้นติดตามตัวผู้กระทำความผิดที่สำคัญคือ สารของมาตรา 15 สามารถทำให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตตกเป็นผู้ต้องหาได้ หากจงใจหรือยินยอมให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตกระทำการต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 14 มันจึงเป็นการผลักภาระหน้าที่ก่อกองเนื้อหาของเว็บไซต์และความคิดเห็นต่างๆ ให้ตกอยู่กับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต

"ฉะนั้นโดยหลักปลอดภัยไว้ก่อน ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตก็จะทำหน้าที่คัดกรองเนื้อหาขั้นแรกไปโดยปริยาย เกิดกลไก Self-Censorship กลายเป็นว่าผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจะก้าวเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลเอง โดยที่เจ้าหน้าที่รัฐไม่ต้องลงมือ" จิรนุช อธิบาย

จากนี้ไปกลุ่มคนและองค์กรที่เคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อเสรีภาพการสื่อสารในอินเทอร์เน็ต ก็คงจะต้องใช้ช่องทางตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในการรณรงค์และล่ารายชื่อประชาชนจำนวน 10,000 ชื่อ เพื่อเสนอขอปรับแก้กฎหมายฉบับนี้ให้เหมาะสมในการบังคับใช้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน¹⁴

ความเคลื่อนไหวของภาคประชาชนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงถือเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เมื่อกฎหมายปราบปรามอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ กลายเป็นเครื่องมือปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสารสาธารณะที่เปิดกว้างมากที่สุดเวลานี้

ตารางแสดงฐานความผิดและโทษสูงสุดที่ผู้กระทำผิดจะได้รับตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยกรการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

มาตรา	ฐานความผิด	โทษจำคุก	โทษปรับ
5	เข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นไม่ได้มีไว้สำหรับตน	6 เดือน	10,000 บาท
6	ล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะและ นำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น	1 ปี	20,000 บาท
7	เข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นไม่ได้มีไว้สำหรับตน	2 ปี	40,000 บาท
8	กระทำการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นไม่ได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์	3 ปี	60,000 บาท
9	ทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนโดยมิชอบ	5 ปี	100,000 บาท
10	กระทำการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ชักขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้	5 ปี	100,000 บาท
11	ส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น โดยปกปิด หรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูล อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข	-	100,000 บาท
12	ถ้าการกระทำผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 (1) ก่อความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันที หรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ (2) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ถ้าการกระทำผิดตาม (2) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย	10 ปี 3-15 ปี 10-20 ปี	200,000 บาท 60,000 - 300,000 บาท -
13	จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือกระทำความผิด ตามมาตรา 5, มาตรา 6, มาตรา 7, มาตรา 8, มาตรา 9, มาตรา 10 หรือ มาตรา 11	1 ปี	20,000 บาท
14	กระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ (1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน (2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญา (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามก และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (5) เผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1), (2), (3) และ (4)	5 ปี	100,000 บาท
15	ผู้ให้บริการที่จงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้กระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน	5 ปี	100,000 บาท
16	นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเกิดจากการสร้างขึ้น คัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยน่าจะทำให้ผู้นั้นเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย	3 ปี	60,000 บาท

ที่มา : สืบค้นจาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2550/A/027/4.PDF>